

Razne stvari.

Drobtine.

Umrli je v 1. dan oktobra gospod

Josip Kavšek,

učitelj na Vinici ob Kolpi. Bil je rajaki ves čas plemenit narodnjak, prijatelj učečej se mladini in zvest naročnik našemu listu. Bog mu plati njegov trud in mu daj uživati neizkaljeno veselje v nebeškem kraljestvu! Bodi mu zemljica lahka!

(Posebni spomini meseca novembra.)

V 1. dan novembra 1766. l. se je porodil sloveč avstrijsk general in vojskovodja: Radecky.

V 2. dan novembra 1595. l. se je začela ljubljanska gimnazija.

V 4. dan novembra 1526. l. je bil Ferdinand I. za ogerskega kralja venčan, s tem mu je prišla tudi hrvatska kraljevina.

V 8. dan novembra 1620. leta je bila bitka na Belej gori pri Pragi.

V 10. dan novembra 1483. l. se je rodil Martin Luther, ustanovitelj konfesije protestantov.

V 11. dan novembra 1759. l. se je porodil velik nemšk pesnik F. pl. Schiller.

V 13. dan novembra 1560. leta se je porodil slavni Ljubljanski škof Toma Chrön. — Ravno v ta dan 1813. l. se je rodil v Svečah, v Rožnej dolini na Koroškem, vodja in starosta Koroških Slovencev: Andrej Einšpieler.

V 18. dan novembra 1632. l. se je blagoslovila cerkev sv. Petra v Rimu, najlepši božji hram vsega sveta.

V 19. dan novembra 1808. l. se je porodil slavnoznani buditelj in oče slovenskega národa ter ustanovitelj „Novic“: dr. Jan. Bleiweis.

V 20. dan novembra 1813. l. se je porodil najslávnejši izmej sedanjih jezikoznancev slovanskih, naš rojak: dr. Fran vitez Miklošič.

V 25. dan novembra 1712. l. se je porodil G. M. Epée, ki je prvi jel poučevati gluho-mutce.

V 29. dan novembra 1881. l. je umrl dr. J. Bleiweis. — Ravno tega dnè 1780. l. je umrla Marija Terezija in Josip II. je postal rimski cesar.

A. G.

Kratkočasnice.

* Otrok, ki je strl steklenico, jokalo se je in dejal: „O joj! škoda je storjena, ako bi le tudi kazen bila užé prestana.“

* Tonček je hotel Martinka za norea imeti in mu je rekel: „Martinek, glej! na križi nad zvonikom sedí muha, ali jo vidiš?“ Martinek je bil prebrisane glavice in mu je takój odvrnil, rekoč: „Vidim jo, vidim; ravno se jej zdeba, in če dobro pogledaš, videl boš da ima vótel zob.“

* Oče so sinu zapovedali, da mora v hiši ostati, ker ni lepó ves dan po ulici letati in upiti. Deček, katerega je mati čez vse ljubila, se pa zagrozí očetu, rekoč: „Oče, ako jaz ne smem vén iz hiše, bom pa materi povedal, in tudi vi bode te morali zvečer domá ostati.“

* Mati, ki je gos pekla in videla, da je nekdo vso gosjo kožo snedel, poklicala je sinka, češ, to je gotovo on storil in nihče drug. Sin jo tolaži, rekoč: „Le denite gos zopet v peč, bo de užé dobila drugo kožo; saj se je pri mleku še vselej zopet nova koža naredila, če sem jo tudi desetkrat pojedel.“

* Katehet so razlagali krščanski nauk o angelih in rekli, da so angeli čisti duhovi, ki imajo um in voljo, telesa pa ne. „Kje jim pa peroti prirastejo?“ vpraša radovedni učenec kateheta.

* Stara žena si je kupila kávrana. Ko je to soseda izvedela, vprašala jo je, čimú jej bo ta grda, črna žival? Starka jej odgovorí: „Lep kávrán res ni, a ker ljudjé pravijo, da kávrán do 700 let živi, bi se jaz vender rada prepričala, ali je res, ali ni.“

Računska naloga.

(Priobčil H. Podkrajšek.)

„Dobro jutro sto gosi! Kam vas pelje pot?“ vpraša prekanen lisjak trôpo gosi, pasoč se na travi ob potoku. „Védi,“ odgovori mu star gosjak, „da bi moral števila nas vseh prišteti tudi polovico nas pomnoženo s samo seboj; a tudi ti bi moral biti našega plemena, potem bi imel ti pravo.“ — Ugani zdaj to, in več ti utegne koristiti nego misel na gosjo pečenko!

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Uganke.

- 1) Kdo so bili prvi pevci?
- 2) Pet glav, 10 nog, 10 rok, 100 prstov pa samo 4 duše. Kaj je to?
- 3) Po dnevi gospá, zvečer pa dekla. Kdo je to?
- 4) Nikoli se ni učil prísti, pa vender dobro prede. Kdo je to?
- 5) Katera gos je najboljša?

(Odgonetke uganek v prihodnjem listu.)

Slovstvene novice.

* Fizika za nižje gimnazije, realke in učiteljsišča. Spisal in založil Jakob Čebular, c. kr. višje realke profesor v Gorici. II. del. V Gorici. Natisnila „Hilarijanska Tiskarna.“ 8°. 211 str. — Cena obeh delov 1 gl. 30 kr. — To je najnovejša knjiga za naše srednje šole, katero živo priporočamo tudi našim ljudskim učiteljem, ker jim bode dobro služila pri naravoslovnih sestavkih šolskih čitank v ljudskeji šoli.

* Terezija ili mala milosrdnica. Djelo o čudorednom uzgoju pohvaljeno parižkim svenčilstem. Hrvatskoj mladeži s taljanskog jezika preveo Narcis Damin. (Sa slikom.) Cena 60 kr. — Knjižica se dobiva u Zagrebu v založbi knjižare Mučnjaka i Senftlebena ter jo priporočamo vsem, ki so hrvatskega jezika zmožni.

* Božičnice. Pjesmice mladeži Hrvatskoj. Spjevao Jos. Milaković. U Zagrebu v antikv. knjižari Ivančić i Strmečki. — Knjižica je okrašena s slikami in polna mičnih pesenc za mladino.

Rešitev računske naloge in odgonetke uganek v 10. „Vrtčevem“ listu.

Vzemi od devet klinčkov tri v jedno, drugih šest — to je pol ducata — pa v drugo roko, in naloga je rešena. V jedneji roki imaš namreč tri, in v drugeji pol ducata.

Odgonetke uganek.

1. Zato, ker svoje pesence najboljše znajo;
2. Kdor je potrpežljiv; 3. Ptica v kletki;
4. Olje; 5. Peč.

Gosp. Sv. Kunst v G.: Hvala Vam na čestitanji! — J. P. v Sr.: „Na grobu dobrega otroka,“ ne ugaja našemu listu. Izmed poslanih pesenc bodemo skušali boljše priobčiti. — M. Devojan v Lj.: Pride na vrsto. — Mirko v Gorici: Vaših poslanih spisov ne moremo vzprijeti, ker so še nedovršeni po slovnici in obliki.

Habsburški rod.

Spomenica, da je minilo 600 let, kar je Kranjska in Štirsko združena s preslavno vladajočo rodovino. Spisal Ivan Tomšič. — Te knjižice se še dobi nekoliko iztisov v katolskeji bukvarni in pri knjižarji Giontini-tu v Ljubljani po 10 kr. iztisov. Kdor jo želi imeti, naj se podviza, ker nov natis se ne bode več napravil. Tudi direktno iz Dunaja se še lahko naroči pod naslovom: Karl Rauch, Buchdruckerei Wien, (V. Spengergasse Nr. 6.)

Rešitev oblikovne naloge v zadnjem „Vrtčevem“ številu in imena njenih rešilcev prinesemo v prihodnjem listu.

„Uredništvo.“

„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vsa leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčev“, mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Lalbach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.